

KOFI EN EFOE

KOFI EN EFOE

**GEAUTHORISEERDE VERTALING
ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN**

KOFI EN EFOE

NAAR „THE BOOK OF AN AFRICAN BABY”

DOOR

MARY ENTWISTLE

VRIJ BEWERKT DOOR

A. J. C. VAN SETERS

MET PLAATJES NAAR PEN-TEEKE-
NINGEN VAN ELSIE ANNA WOOD

TWEEDE DUIZEND

N.V. ALGEMEENE BOEKHANDEL VOOR INWENDIGE
EN UITWENDIGE ZENDING TE 'S-GRAVENHAGE

INHOUDS-OPGAVE

	Bladz.
I Waar Kofi woonde	5
II Het nieuwe Zusje	12
III Naar de Dorpstuinten	18
IV Door het donkere Bosch	25
V De Vertel-tante	32
VI Kofi verdwaalt	41
VII Een blanke man in het dorp	47
VIII Kofi helpt mee	53

EEN kleine bruine haan stapte rond op het erf bij het huisje waar kleine Kofi woonde. Hij vond een paar korreltjes gierst en wat verdroogde brij, die den vorigen dag bij het klaarmaken van het middageten overgekookt was. Het bruine haantje klokte zachtjes, om zijn beide hennen tot het feestmaal te roepen en keek toen naar de zon, die juist aan den Oosterschen hemel te voorschijn kwam. Hij rekte zijn bruine hals uit en riep zijn Kukeleku! Kukeleku! : sta op, sta op, het is ochtend hier in Afrika!

Kofi werd er wakker van op zijn slaapmatje. Hij wreef met zijn vuistjes zijn slaperige oogen uit. Toen zat hij overeind en keek rond. Vader rekte zich uit en geeuwde. Moeder was al bezig het vuur aan te maken en trachtte een paar takjes in brand te krijgen, om daarmee de half verbrande houtblokken die er nog lagen, weer vlam te doen vatten. „Kom, Kofi”, riep zij, „de haan zegt kukeleku! 't Is hoog tijd voor kleine jongens om uit bed te komen”.

„Ik ben een g r o o t e jongen”, zei Kofi. Hij wikkeldde zich in zijn warme doek en zat op zijn matje te wachten tot moeder hem wat eten zou brengen.

Zijn vader keek lachend naar hem. „Goed zoo!” zei hij. „Als Kofi zoo'n groote jongen is, moet hij maar in het veld gaan werken met de vrouwen”.

„Neen, neen”, riep zijn moeder. „Daar kan Kofi nog niet tegen. Hij is nog te jong om in het natte gras

te loopen als het zoo gedauwd heeft. Hij is pas vijf regens *). Met zijn woorden is hij wel groot, maar zijn lichaampje is nog maar klein”.

Kofi keek naar zijn vader om te zien wat h ij ervan zeggen zou en deed zijn doek weer af, toen vader naar de deur ging. „Mag ik met u mee!” riep hij. „Ik wil

met u meegaan, omdat het buiten zoo lekker ruikt”.

Vader vond dat best. — De zon had al heel wat kracht. De koude nachtnevels gingen weg en de vochtige plekken droogden op. Jongens en meisjes speelden

*) „Regens” wil zeggen „regentijden”. Ieder jaar regent het in West-Afrika op denzelfden tijd een poos achtereen. Vandaar dat de negers, die den regen zoo noodig hebben voor hun tuinen, met „regens” rekenen, inplaats van met jaren.

op het nauwe voetpad. De groote meisjes waren bezig om in potten water te koken en legden houtjes op het knappende vuur. Sommige kinderen liepen met een groote pisang of een zoeten aardappel in hun bruinzwarte knuistjes en aten al spelende hun ontbijt op. Een hongere hond zwierf er rond, in de hoop ook nog iets van zijn gading te vinden.

Kofi liep op een drafje naast zijn vader voort, totdat zij aan het eind van het dorp gekomen waren, waar de p a l a v e r - hut stond *). Deze was, evenals de andere hutten van het dorp, gebouwd van dunne boomstammen, takken en bladeren. De wanden waren met een laag leem bedekt. Het dak stak aan alle kanten wat over en rustte op palen. Daardoor was er een soort veranda om de hut, waaronder de mannen van het dorp gezellig bij elkander konden zitten praten en rooken.

Er zat al een groepje mannen, toen Kofi's vader ook onder het afdak kwam zitten. „Ga naar huis Kofi”, zei hij. „Laat eens zien dat je een groote jongen bent, die a l l e e n naar huis kan gaan”.

Kofi bleef staan zonder te bewegen en al de mannen keken naar hem. 't Was een heel ding voor hem. Hij had nog nooit heel alleen door het dorp geloopt, want Moeder was altijd bij hem geweest. Nog niet zoo heel lang geleden, had ze hem zelf nog in een doek op haar rug gedragen.

Kofi keek zijn vader een poos aan en zei toen op eens: „Ik ga!”

Zijn ronde, zwarte, kroesharige bolletje fier omhoog geheven, ging hij vol goeden moed op pad. Een der

*) De „palaverhut” is in Afrika de hut, waar de mannen van het dorp samenkomen om over de nieuwtjes van het dorp te praten.

mannen riep hem achterna: „Flink zoo, flink zoo, kleine groote man!” en klapte in de handen.

Kofi stapte dapper voorbij de spelende kinderen en de werkende meisjes, toen hij opeens, vlak in zijn buurt een hond zag aankomen, die er erg wild uitzag. Zijn

hartje bonsde toen de groote hond op hem af kwam. Kofi wilde niet wegloopen. Hij wilde een dappere jongen zijn. Daarom bleef hij stilstaan en drukte hij zijn tien teentjes stevig in den stoffigen weg. Het hongerige dier besnuffelde hem overal, maar deed hem geen kwaad. Toen hij zich om had gekeerd, zette Kofi het

op een loopen naar zijn moeder. Hij vertelde haar wat er onderweg gebeurd was, maar liet zich al heel gauw troosten met een groote pisang.

„Kofi”, zei moeder, „kom eens hier. Er is nog een beetje brij over van gisteren”. En Kofi’s wijsvinger gleed langs den binnenkant van de pot, om en om en nog eens om. Hij vond er ook een paar aangebrande korstjes in en die vindt een Afrikaansch jongentje heerlijk.

Wat later in den morgen, toen de mannen de palaverhut hadden verlaten, om in het bosch boomen te gaan kappen, nam moeder

Kofi mee naar de rivier om hem te gaan baden.

Die rivier stroomde langs het dorp en even voorbij de plaats waar de bananen-boomen groeiden, was een groote inham, een soort kreek. Dat was een

prachtige gelegenheid om te baden en er was altijd de een of ander bezig om van het koele water te genieten. Kofi’s moeder waschte haar kleinen jongen van top tot teen, terwijl zij zijn glimmend zwart lijfje duchtig met haar handen wreef. Daarna draafde hij in het gras op en neer, totdat de zon hem had opgedroogd.

Maar zijn toilet was nòg niet klaar, want ’t was vandaag „olie”-dag. Moeder nam hem op schoot, smeerde hem heelemaal in met olie en wreef hem toen, totdat hij glom. Nu kwam zijn haar aan de beurt. Moeder knipte een figuur in zijn haar. Dat vond zij mooi. Om zijn hals droeg hij een leeren koordje met

een kraal er aan en ook kralen om zijn polsen en knieën. Verder had hij niets aan. Afrika is ook een heel warm land.

Kofi speelde om de hut heen, terwijl zijne moeder bezig was koren te stampen om er foefoe (een soort van pap) van te maken voor het avondeten. Kofi deed, alsof hij de wilde hond was en kroop op handen en voeten langs de hut, brommend en blaffend, op zoek naar een been. Toen hij den potlepel vond, dien moeder in den wand van de hut had gestoken, deed hij alsof hij een mooi been met vleesch er aan te pakken had. Als moeder hem niet gauw nagelopen was en de lepel gered had, zou zij niets meer gehad hebben om er haar pap mee te roeren.

Vóór den middag kwamen de mannen thuis om te eten. Onder het afdak stond een pot met dampende groene maïs op het vuur klaar. Kofi zat stil te kijken zoolang zijn vader at, want daarna mocht hij pas gaan eten met zijn moeder. Dat is zoo de gewoonte onder negers. Toen ze alle drie klaar waren en alles op was, stond de zon hoog aan den hemel. Het was nu heel warm om te werken of te spelen. Dus deed het heele dorp een middagdutje.

Kofi nestelde zich op een matje in de schaduw van de hut en was al gauw vast in slaap. Hij werd wakker door het lawaai van een troepje spelende kinderen. Zij speelden verstoppertje en Kofi wilde graag meedoen. Hij liep naar hen toe en riep: „Kofi wil meespelen; Kofi wil meespelen!” Een lang meisje, dat Amba heette, knikte van ja en Kofi deed met hen mee.

Opeens riep een van de meisjes: „Kom eens gauw kijken!” en iedereen liep er op af, om te zien wat er gaande was.

Dwars over het pad wandelde een groote troep zwarte mieren. Zij waren op marsch om voedsel te zoeken. Alles wat ze onderweg tegenkwamen dat eetbaar was, werd onmiddellijk aangevallen en meegenomen of opgegeten. Aan weerskanten van dezen stroom van mieren stonden in een rij naast elkaar groote mieren, als wachtposten. Dat waren de z.g. vechtmieren, de soldaten, die de werkmieren verdedigen moesten en zorgen dat ze ongestoord eten konden halen. Een van de kinderen kwam met zijn voet wat te dicht bij die groote mieren met hun scherpe bijters en dadelijk deden zij een aanval. De jongen schreeuwde en huilde van de pijn. Eindelijk gelukte het de kinderen de mieren weer van den voet van hun vriendje weg te krijgen. Ze bleven kijken tot alle mieren voorbij waren.

Toen was het al tegen den avond. De zon ging onder en overal stak men de avondvuren aan. De mannen waren klaar met hun werk en zaten nu onder het afdak van de palaver-hut met elkaar te praten, totdat het avondeten klaar was.

Kofi vond zijn moeder bezig met roeren in een pot, waarin groenten en vleesch werd gekookt. „Zitten er lekkere vette stukjes vleesch in?” vroeg hij. Moeder liet hem er eens in kijken. De stoom maakte, dat hij niets kon zien, maar zijn neus vertelde hem wel, dat er wat heerlijks werd klaar gemaakt. Hij ging dus heel getroost zitten wachten, tot vader gegeten zou hebben. Want hij wist wel, dat moeder altijd wat lekkers voor hem bewaarde.

Na het avondeten toen het maantje door de boomen gluurde, zag het hoe kleine Kofi al de etensrestjes die hij had kunnen vinden, aan den kant van den weg legde. Dat was voor de „booze” hond, die hem kwaad

had willen doen. De hond kwam direct aanhollen en in een oogenblik waren alle botjes en brokjes verdwenen. „Zie zoo”, zei Kofi, „nu zal hij wel blij zijn, dat hij mij niet heeft opgegeten”.

Moeder kwam aanloopen. Ze nam hem in haar armen, al was hij een g r o o t e jongen, en liet hem zóó kijken naar de jongens die voorbijliepen, ieder met een brandenden fakkel in hun hand *). Dat was een mooi gezicht al die dansende lichtjes.

„’t Is Kofi’s bedtijd”, zei Kofi, op eens overmand van de slaap.

II HET NIEUWE ZUSJE

EENS op een morgen, toen Kofi wakker was geworden, kwam hij tot de rare ontdekking, dat hij niet meer in de hut van vader was. Met wijd open oogjes keek hij in een vreemde hut rond en toen begon hij te huilen en sloeg met zijn vuistje op zijn slaapmat. Toen kwam een heele v r e e m d e Mammie naar hem toe en gaf hem een heerlijk groot stuk suikerriet om op te knabbelen. Maar Kofi huilde maar door, omdat hij zijn eigen moeder niet zag. Zelfs toen hij het lekkere zoete sap proefde, dat door het bijten met zijn sterke witte tandjes uit het suikerriet kwam, bleef hij maar doorsnikken.

Eindelijk werd Kofi rustig. Toen kroop hij naar de andere jongens en meisjes die daar om het vuur waren gaan zitten, waar hun moeder bezig was wat klaar te

1) In Afrika slapen de groote negerjongens niet meer thuis, maar in een aparte slaaphut aan het andere eind van het dorp. En dan moeten ze als ’t donker wordt, licht meenemen om den weg te vinden.

maken voor het ontbijt. De jongens en meisjes waren heel vriendelijk voor Kofi. Zij haalden lekkere stukjes uit den pot met eten en stopten ze in zijn roode mondje.

Amba, die in die hut woonde, nam hem op schoot en veegde zijn tranen weg met haar doek. „Zoo, zoo”, zei ze, toen hij met een lachje naar haar donker gezicht keek, „daar komt het zonnetje weer, nu de regenwolken weg zijn”. — Zij bedoelde, dat zijn vriendelijk gezichtje leek op het zonnetje na een regenbui. — „Gaat Kofi met mij mee, dan zullen we wat visch gaan vangen, en dan mag Kofi daar vanavond van mee eten”.

Amba ging haar vischnet halen en Kofi bleef op een steen voor de hut op haar zitten wachten.

Wat waren daar in dat stoffige straatje al een kinderen. Telkens kwam er weer een uit een hut naar buiten kruipen of vallen. 't Was daar buiten in 't zonnetje dan ook heel wat prettiger dan in die donkere hutten.

De kleintjes gingen verstoppertje spelen, maar de grootere kinderen moesten moeder en vader helpen. Kofi keek er naar, hoe een meisje bezig was met een bezem van blader-takken den vloer van Amba's hut aan te vegen. Anderen weer gingen water halen uit de rivier in groote steenen kruiken en potten. Een paar jongens waren bezig speren en pijlen te maken van bamboe, om te gaan jagen. Maar daar begreep kleine Kofi nog niet veel van. Die zoog het laatste beetje zoet uit het stukje suikerriet, dat hij nog altijd in zijn bruine knuistje stevig vasthield. Wat zou hij ook graag groot zijn geweest en met de jongens mee het bosch zijn ingegaan.

Daar kwam Amba eindelijk aan, klaar om te gaan visschen. Kofi trippelde naast haar voort. Hij hield van Amba; zij was altijd zoo vriendelijk. Hij keek naar haar

vroolijk gezicht en greep haar doek vast. „Als ik groot ben, zal ik allerlei moois voor je koopen”, zei hij. „Dan krijg je een nieuwe halsketting en — en een mooie nieuwe doek”. Kofi knikte een paar maal met zijn zwarte „kopje” en zei: „Ja, heusch hoor, als ik groot ben”.

Amba moest er zóó om lachen, dat de ketting van schelpen die ze om haar hals droeg, ervan schudde en rinkelde. „Word maar gauw een flinke groote man”, zei ze, „dan mag je aan Amba al die mooie dingen geven. — Kijk maar eens wat een water er in de rivier is vandaag. Nu zullen we wel een vischje vangen”.

Kofi bleef den geheelen morgen bij Amba. Eerst keek hij naar haar en de andere vrouwen die aan 't visschen waren. Toen hij daar genoeg van kreeg, liep hij een eindje verderop, waar een paar kinderen aan 't spelen waren aan den anderen kant van een beekje. Hij plaste door het water heen om bij de kinderen te komen. Het was daar heerlijk koel onder de boomen en Kofi had veel plezier, totdat hij opeens in een diepe kuil stapte en hij voorover in het water viel. Hij werd er gauw uitgevischt. Wat stond hij daar met een verbaasd gezichtje te puffen en te proesten. Amba liet haar net los en wreef hem flink af met haar doek. Daarna droogde de zon hem op. Zijn onverwachte bad had hem geen kwaad gedaan.

Amba liet hem haar mandje met visch zien en haalde er twee van de grootste uit. „Die zijn voor jou, Kofi”, zeide ze.

Kofi trachtte de glimmende, glibberige visschen met zijn beide dikke handjes vast te houden. „Mag ik ze naar Moeder brengen?” zei hij. „Kan ik nu weer naar haar toe gaan?” — Hij liet de visch weer in het mandje glijden en greep Amba vast. — „Zie je, Kofi's moeder

heeft Kofi zoo lang niet gezien. Zij zal huilen als ik niet gauw terugkom”.

Amba tilde haar visch op en nam Kofi bij de hand. „Kom”, zeide ze, „nu gaan we naar huis; maar eerst moet ik even naar mijn eigen hut”.

De zon brandde geducht en er was nergens schaduw; maar Kofi gaf niet om hitte of stof. Hij ging immers naar zijn moeder! Hij liep naast Amba voort zoo vlug hij kon: drie pasjes tegen één van haar. En hij mocht een van de ooren van de mand vasthouden.

De visschen werden naar haar huis gebracht, behalve de twee die Amba aan Kofi beloofd had. Daarmee liepen ze nog een eindje verder door, tot ze bij de hut van Kofi's vader kwamen. Kofi liet Amba's hand los en liep vlug naar huis.

Wat waren er veel menschen in de donkere hut! — Maar waar was moeder? Hij zag haar nergens.

De kleine jongen probeerde naar binnen te komen langs al de vrouwen die vóór in de hut stonden en riep: „Moeder van Kofi, waar ben je?”

„Hier is de moeder van mijn zoon”, hoorde hij uit het donker. — „Kom maar gauw hier, ik verlang erg naar je”.

Kofi liep door, tot hij bij zijn moeder was, die op een slaapmat lag te rusten. „Waar bent u toch geweest?” vroeg hij. „En wie heeft me van u vandaan gehaald?”

„Je vader heeft je van morgen weggedragen, nog vóór dat het haantje kraaide en toen je nog lekker lag te slapen. Heb je al wat gegeten, Kofi?”

„O, ja,” zei Kofi, „en Amba heeft me twee zulke mooie visschen mee gegeven. Die zijn allebei voor u”.

„Die gaan in de pot”, zei zijn moeder. „En jij krijgt er ook van. — Luister eens, Kofi; wat hoor je daar?”

— Kofi luisterde. Daar hoorde hij een grappig geluidje, vlak bij hem. Maar wat was het? Hij keek naar de vrouwen, die daar stonden. Die begonnen te lachen. Ze lachten toch niet om hem? Zijn gezichtje betrok. Toen hoorde hij het geluid weer vlak bij. „Wat heeft u daar onder uw deken?” vroeg hij. Toen hield moeder glimlachend een puntje omhoog, zoodat Kofi er onder kon gluren. „O — o — o!” riep Kofi, „’t is een kindje!” — En hij had gelijk.

Kofi bleef maar kijken en kijken. Op eens zag hij zijn

moeder met oogen vol ontzetting aan. „’t Is bijna heelemaal r o s e”, zei hij. „Waarom is ’t niet een mooi zwart kindje, zooals ik? ’t Heeft dezelfde kleur, als de schelpen, die Amba om haar hals draagt. Moeder, toe, kunt u ’t niet ruilen voor een donker kindje?”

Iedereen lachte, behalve het bruinachtig-rose kindje, dat met gesloten oogjes, heerlijk lag te slapen.

„O, Kofi”, zei zijn moeder, „hang je hart maar niet op”. (Zij bedoelde: „Tob maar niet en heb maar geen spijt”). Je zusje wordt later net zoo donker als jij. Je hebt er óók zoo uitgezien, toen je pas kwam kijken”.

„Ik?” zei Kofi, en hij keek naar zijn ronde, zwarte lijfje. „Dan ben ik blij, dat ik gauw veranderd ben en ik hoop, dat 't kindje dat óók zal doen”.

Kofi moest telkens weer aan zijn kleine zusje denken, terwijl hij met zijn vader 's avonds zat te eten. Hij moest hem natuurlijk over het kindje vertellen. Vader scheen 't zoo erg niet te vinden, dat het zusje zoo'n vreemde kleur had. Hij vertelde Kofi, dat zij wel gauw zou kunnen rondloopen en dan kon Kofi helpen om op haar te passen. „Ja”, zei de kleine broer, „ik zal haar dragen naar een plekje, waar de zon flink schijnt. Die zal haar wel gauw donker maken!”

Den volgenden morgen werd Kofi weer wakker op zijn eigen matje. Maar nu was het niet de haan, die hem wakker maakte, maar het zachte huilen van een hongerig kindje. Hij zag toe, terwijl het gevoed werd en rolde zich toen weer in een deken om warm te blijven. Hij stak zijn stevige handje uit en raakte het kleine vuistje van het kindje aan. De rose vingertjes sloten zich stijf om zijn grooten, bruinen vinger. „Moeder”, zei hij, „ze pakt me, kijk! Ze weet al dat ik groot ben en goed voor haar zorgen zal”.

Hij keek nog een poosje naar klein-zusje. „Kofi vindt 't niet zoo erg dat je wat bleek bent”, zei hij. — Het kindje deed even zijn oogjes open en geeuwde. Wat had het een leuk rood mondje en wat een snoezig klein tongetje. Toen ging het weer slapen, tegen moeders borst genesteld. En Kofi's moeder zong een Afrikaansch wiegeliedje voor haar kindje, terwijl Kofi maar bleef zitten kijken.

Kofi was daar nog mee bezig, toen Amba de hut inkwam. „Kijk”, zeide ze, tegen moeder. Ik heb een amulet voor het kindje meegebracht”. — Het was een

stukje steen in een rood lapje gewikkeld en aan een rood koordje opgehangen.

Moeder bond het vast aan het slaperige kindje. „Nu heeft zusje al twee amuletten”, zei Kofi. „Die blauwe daar, heeft moeder haar al omgedaan. Die jaagt alle booze dingen weg”. — Hij richtte zich op. — „Zoo lang ik er ben”, zei hij, „zal niemand haar kwaad doen!”

III NAAR DE DORPSTUINEN

DE zanderige dorpsstraat eindigde, zoodra men de laatste hut voorbij was. Daarna werd het een smal pad, dat dwars door het bananenboschje liep en dan uitkwam in het donkere kreupelhout daarachter. Maar alsof het behoefte had aan de zon, liep het paadje weer heel gauw in het veld uit. — Zóó kwam men bij de dorpstuinen.

Kofi liep altijd hard over dat boschpaadje, omdat hij bang was voor de hut, die aan den kant van den weg stond. Want dat was het geestenhuis. Hij had gezien hoe de mannen en de vrouwen van het dorp en óók zijn moeder, er altijd zoo gauw mogelijk voorbijliepen.

Kofi was dus ook wel een beetje bang. Zijn moeder had hem verteld, dat daar geesten woonden, die de menschen zooveel kwaad trachten te doen, als zij konden. Kofi was blij als hij de boomen langs was gesprongen en hij weer in het volle zonlicht kwam. Vandaag liep hij voor zijn moeder uit en toen ze bij de dorpstuinen gekomen waren, verstopte hij zich achter een eikeboom, die daar stond. Moeder liep langzamer dan Kofi, want zij droeg haar schoffel op haar schouder en een groote leege mand op haar hoofd, terwijl Kofi's

zusje, Efoe, in een doek op haar rug op en neer schommelde.

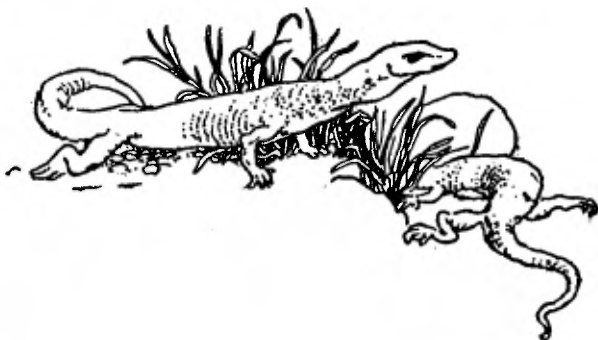
Heel wat dagen waren voorbijgegaan sedert het kindje gekomen was. Het was al niet meer rose-achtig bruin, maar het werd met den dag donkerder door de felle zonnestralen. Zij zou wel gauw even donker zijn als Kofi, want alleen aan den binnenkant van haar kleine handjes kon men nog rose plekjes vinden. „En die zie je haast niet”, zei Kofi, „omdat ze haar kleine vuistjes zoo stijf dicht knijpt!”

Er waren nog meer moeders aan 't werk in haar tuinen. Amba was er ook; zij was druk bezig haar aardappelveldje om te schoffelen, terwijl zij een liedje neuriëde. Kofi liep naar haar toe en trok aan haar kleedje. Zij keek naar zijn guitig gezichtje en liet haar armen op haar schoffel rusten. „Zoo, Kofi”, zei ze, „wat is er?” — „Zing nog eens”, beval Kofi, „ik wil nog meer van die mooie liedjes hooren”. — En Amba zong, terwijl zij het onkruid uit de vette bruine aarde wegschoffelde en de steenen wegwierp, die haar oogst zouden kunnen bederven. — Kofi's moeder had zusje op den grond gezet en begon de rijpe komkommers en korenaren af te snijden, die zij voor het avondeten noodig had. Daarna spitte zij een hoekje van haar tuin om, voor het nieuwe zaaisel en maakte ze den grond weer gelijk.

Zij was nauwelijks klaar, toen Efoe, die in een nestje van pisangbladeren lag, begon te huilen. „Vlug, Kofi”, riep zijn moeder, „ga eens gauw kijken wat kleine Efoe scheelt”. — Kofi liep zoo hard hij kon, en bemerkte, dat er van het kindje niets meer te zien was. Een groot pisangblad was omgevallen en bedekte haar heele gezichtje. Hij trok het weg en toen het kleintje hem zag,

begon het te lachen. Natuurlijk was zij nog veel te klein om te praten, maar Kofi wist toch, dat zij blij was hem te zien. Hij bleef een heelen tijd bij haar, want moeder had nog veel te doen. „Als ik nu van 't maïsveld wegloop”, zei ze, „dan loopt morgen het gras er mee weg”. — Zij bedoelde, dat gras en onkruid heel gauw over de maïs zouden heengroeien.

Daar zag Kofi een hagedis heen en weer rennen over een hoopje steenen. Zij was bezig vliegen te vangen op haar lange kleverige tong, die zij telkens uitstak. Kofi ving haar en bracht haar bij Efoe om te bekijken en zusje

staarde vol bewondering naar het mooie rood-groene diertje. Zijn oogjes schitterden als edelstenen, toen Kofi zijn hand weer open deed en het diertje liet wegsnappen. Dadelijk verschool het zich tusschen de grote bladeren van den pisangboom. Het kindje greep met de handjes naar de hagedis, maar Kofi pakte Efoe beet. „Neen, neen”, zeide hij, zijn geschoren zwarte bolletje schuddend, „jij kunt niet met hagedisjes spelen. Ik zal je wat anders geven”.

De kleine jongen zocht overal naar iets om mee te

spelen. Hij raapte een paar helgekleurde steenen op, maar die waren te zwaar voor kleine handjes. Toen zocht hij tusschen de klimplanten en vond daar vruchtjes, waarin het rijpe zaad rammelde, als je er mee op en neer schudde. Kofi was heel tevreden met zijn vondst. Hij plukte wat van de vruchtjes af en stak ze op een stokje, waarna hij ze bij kleine Efoe bracht. Hij gaf haar 't stokje in haar bruine handje. „Kijk Efoe”, zei hij, „het rammelt”. — Al spoedig had de kleine in de gaten welke mooie muziek het maakte, als ze met haar handjes heen en weer ging. Het duurde niet lang of ze schudde uit alle macht, terwijl Kofi rondsprong en riep: „O, wat een knappert ben ik toch. Dat heb ik nou heel alleen bedacht!”

Eindelijk was het tijd dat de ijverige vrouwen met het werk ophielden. 't Werd àl te warm in de zon. De schoffels werden zoolang op zij gezet, terwijl de vrouwen en de meisjes de manden vulden

met groenten en vruchten. Toen ze daarmee klaar waren, gingen ze langs het boschpad naar het dorp terug. Zij liepen achter elkaar op het smalle wegje als een troep ganzen. De schoppen en de schoffels werden door de vrouwen op de schouders gedragen, terwijl zij de groote manden met pisangs, komkommers en meloenen en afgesneden korenaren op het hoofd in evenwicht hielden.

Kofi liep naast zijn moeder en droeg Efoe's ramme-
laar. Het kleintje was vast in slaap op moeders

rug. Zij knikkebolde, want de weg was heel ongelijk.

Kofi trok Moeder aan haar doek. „Moeder”, vroeg hij, „wat voor dieren zijn daar ginds in het bosch waar je niet loopen kunt?” — Hij wees naar de groote, grijs-groene boomstammen, begroeid met allerlei bloeiende klimplanten en naar de boomvarens en het dichte kreupeelhout, waar de zon niet doorheen kon schijnen.

„Daar diep in het bosch zijn groote, woeste, sterke dieren, die je nog nooit gezien hebt”, antwoordde moeder. „Daar gaat de vader van Kofi wel eens op jagen”.

„Ja”, zei Kofi, „daar weet ik alles van. Hij schiet groote olifanten en dan draagt hij hun groote witte tanden naar huis. Maar waar brengt hij dan die tanden naar toe, moeder?”

„Wat heb je je mond vol vragen”, zei zijn moeder. „Als 't etenstijd is, zul je nog zeggen: „ik wil geen foefoe hebben; ik heb zooveel vragen gedaan, dat ik nu heelemaal vol ben met antwoorden”.

Kofi stond opeens stil en zag zijn moeder aan. Op haar gezicht was niets te lezen. Maar hij dacht dat ze hem toch stilletjes uitlachte. Toen keek hij naar Moeders oogen en die lachten zoo waar. „Zie je wel”, riep hij, „moeder lacht me uit! — Toe moeder, zeg nu eens, waar de groote olifantstanden naar toe gaan?”

„De vader van mijn kleinen zoon brengt ze naar de kust. Daar worden ze door de blanke mannen gekocht”.

„Zoo”, zei Kofi, en sprong over een grooten boomstam heen die den weg versperde, „dan is mijn vader erg knap. Ik wist niet dat hij met de blanke mannen kon spreken. En wat doen die met die groote tanden?”

„O”, antwoordde moeder, „de blanke menschen ma-

Hij gaf haar 't stokje in haar bruine handje. — „Kijk Efoe”, zei hij,

ken allerlei speelgoed van de slaglanden van een olifant.

Nu vertelt u me toch iets heel raars", zei Kofi. „Is het waar, dat de blanke menschen óók speelgoed hebben?"

„Het is waar", zei moeder. — (Ze bedoelde ramme-laars van ivoor voor kleine kindertjes en dergelijke dingen). — „Maar waarom houdt mijn zoon zich vast aan mijn doek? Kan hij niet alléén loopen?" Kofi pakte zijn moeder nog steviger beet en fluisterde: „Moeder, ik ben zoo bang voor het donkere boschpad".

Al heel gauw kwamen ze veilig en wel weer terug in het dorp. Kofi zag de vrouwen en meisjes druk bezig met het klaar maken van het eten. Hij was nu niet bang meer, maar snoof hongerig de heerlijke etensgeur op. „Moeder", zei hij, „ik geloof dat Amba iets heel lekkers heeft gekookt. Wat krijgen wij?" — En moeder zei, „Jongen, wacht maar, dan zul je 't wel zien!"

De slaperige kleine Efoe zoog op haar vingertje en knipoogde tegen het licht van de vroolijke vlammen. Kofi zat op den vloer, tusschen haar en het vuur in, uit vrees dat zij er in zou rollen, als moeder niet in de buurt was. Hij speelde met Efoe's kralen halsketting en babbelde wat met het kleintje. Daar hoorde hij de jagers terugkomen, en, zonder verder aan zijn zusje te denken, liep hij naar buiten. Zijn vader was er ook bij. De mannen droegen twee groote witte olifants-tanden op hun schouders. Zij zongen van blijdschap een jachtlied. Toen liep Kofi weer gauw terug naar Efoe.

Vader-jagersman vond dat het avond-eten lekker smaakte. En Kofi zei: „Dat zou ik óók denken".

Wil je weten wat het was? Wel: warme, heel dikke maisbrij, gebraden pisangs (een soort bananen), ge-

pofte zoete aardappels en nog meer van dat lekkers.
Kofi at van alles tweemaal.

IV DOOR HET DONKERE BOSCH

KLEINE KOFI was den heelen morgen naar de poel geweest en had daar met de andere jongens in het water gespeeld, totdat zijn moeder naar hem kwam zoeken en hem mee naar huis nam. Toen was Kofi een slaapje gaan doen op hetzelfde matje als zusje Efoe. Hij werd wakker door de stem van zijn vader, die buiten zat te eten en liep toen gauw naar buiten om vader te zien. Vader had zijn nieuwe deken om met den mooien rooden rand en Kofi vond, dat hij er heel voor-naam uitzag.

„Waar gaat mijn vader heen?” vroeg Kofi beleefd. Hij ging met zijn handje over de prachtige deken en probeerde in de tasch te gluren, die aan vaders schouder hing.

„Ik ga door het bosch naar het dorp, waar de jagers wonen”, antwoordde vader. „Jammer dat ik geen grooten zoon heb die met me mee kan gaan!”

Kofi ging rechtop staan en rekte zijn bijna zesjarig lichaampje zoo ver mogelijk uit. „Kijk eens naar me”, zei hij. „Ben ik niet uw zoon? Waarom kan ik niet met U meegaan?” — Zijn vader lachte en zei: „Zeker, je hebt groot gelijk. Je bent mijn zoon”. Toen keek hij naar Kofi's verlangend gezichtje en naar dat van moeder. „Ik zal hem een eindje meenemen. Twee grooten jongens kunnen hem later wel terug brengen”.

Kofi danste van plezier; maar moeder zei: „Mijn

zoon is nog maar klein. Laat hem niet te ver loopen. Niet verder dan waar het eene pad twee paden wordt. Denk er om!"

Toen gingen ze op weg en het boschpad in. Kofi vond het een echt avontuur. Hij hield vaders hand stevig vast. Want het was een feest om met vader uit te zijn. En niet te vergeten, ze gingen door het donkere bosch. Hoog in de lucht zag Kofi de boomtoppen met

hun dichte bladeren, die veel van het zonlicht tegenhielden. Als hij naar boven keek, kon hij zien hoe de zonnestralen hun best deden om er toch door heen te dringen. De hoge boomstammen waren groen van het mos en begroeid met klimplanten.

Het was kil en somber in het vochtige bosch. Kofi en zijn vader liepen vooruit in het schemerdonker. Achter hen liepen de twee jongens, die Kofi weer thuis zouden brengen. Hij hoopte maar dat het heel lang

zou duren, voor het eene pad twee paden werd!
„Wat voor dieren wonen hier?” vroeg Kofi met een klein stemmetje, want hij was toch wel een beetje bang in dat groote stille bosch. —

„Allerlei dieren”, antwoordde vader, „luipaarden en slangen”.

„Zouden we die zien?” zei de kleine jongen. Hij greep vaders deken steviger vast en keek angstig rond. —

„Wel nee”, zei zijn vader; „daar zul je vandaag geen last van hebben”.

„Misschien weten ze wel, dat u een beroemd jager bent”, zei Kofi. „De luipaard hoort u zeker en zegt: „Ha, daar is de vader van Kofi; pas op! ik ben bang!”

Toen ging hij spelen, dat h ij de wilde luipaard was. Hij liet vaders hand los en liep vooruit. — Maar opeens kwam hij weer hard terugloopen naar vader. Vlak bij hem had hij iets hooren ritselen en bewegen. „Wat is dat voor een leven, Vader!” zei Kofi, die bang was geworden. „Kijk maar eens naar boven”, zei Vader. Kofi deed het, maar kon eerst niets zien dan de slingerplanten en de boomstammen. Daar drong een zonnestraal door de bladeren heen en scheen op een grooten, overhangenden tak. Toen bewoog er iets en Kofi zag een groote moederaap aan één hand aan den tak zwaaien. In den anderen arm hield zij haar kleintje stevig vast.

„Nu zie ik 't! Nu zie ik 't!” riep Kofi. Hij lachte en wees er met zijn vinger naar. „Kijk, vader”, zei hij. „Kijk dat kleine aapje!”

De moederaap zwaaide weer terug langs den tak, om zich in de dichte bladeren te kunnen verschuilen. Ze krijschte en schreeuwde van belang.

„Hoe kunnen de apen in de boomen den weg vinden?” zei Kofi verwonderd.

„Ze zijn slim”, zei vader. „Ze hebben in de bladeren tusschen de takken net zoo goed paadjes als wij in het bosch. Hoor maar hoe ver de moeder-aap al weg is”.

„Vader, is het heusch waar; hebben de apen paadjes in de boomen net als wij op den grond?”

„Ja”, zei vader, „zoo is het. Die paden zijn gemaakt door de apen, die leefden toen de wereld nog jong was en de boomen klein waren. Nu gebruiken de apen nog altijd dezelfde boompaadjes, die hunne vaders lang geleden voor hen gemaakt hebben”.

„Op welke paden loopen de luipaarden?” vroeg Kofi weer.

„Die loopen door het bosch. Maar ze komen ook wel in de boomen, net als de slangen. Daarom loopen de mannen, als ze in het donker door het bosch moeten, altijd met brandende fakkels te zwaaien en te schreeuwen, zoo hard als ze kunnen. Daarmee jagen ze dan die dieren op de vlucht, want die zijn daar bang voor”.

„Ik zou niet graag 's avonds door het bosch loopen”, zei Kofi. „Als ik groot ben, vind ik 't zeker zoo erg niet meer”.

Al babbelend sprong Kofi vlug opzij voor een troepje mieren, dat op marsch was, en bleef toen op een veiligen afstand staan. Zijn vader lachte. „Kijk eens naar

die kleine diertjes. Die zijn klein maar dapper. Zelfs de luipaarden en de slangen gaan voor hen uit den weg”.

„O ja”, zei Kofi. „Ze bijten ook zoo! Zij zijn wel heel klein, maar ze zijn niets bang”.

„’t Zijn heel verstandige diertjes”, zei vader. „Ze kunnen prachtig bouwen. Ik zal je als ik weer terug ben van de reis, een mierenest laten zien, dat bijna even hoog is als ik ben”.

„Van wie hebben de apen geleerd om paadjes te maken in de boomen en wie heeft de mieren zoo knap gemaakt, om zulke groote huizen te bouwen?” vroeg Kofi.

„Wat een vragen! Daar kan niemand een antwoord op geven”, zei zijn vader.

Plotseling hoorden ze een heel vreemd geluid. Het was net alsof er met een heel zwaren voet op den grond werd gestampt. Ze hoorden hoe de takken kraakten en hoe de slingerplanten werden losgerukt van de boomen. „Daar komen de olifanten”, riepen de groote jongens, die zoo gauw mogelijk kwamen terugloopen. Toen begonnen, tot Kofi's schrik, zijn vader en de jongens zoo hard ze konden te schreeuwen, en te roepen en met hun stokken tegen de boomstammen te slaan. Kofi hield zijn handen tegen de ooren,

totdat zij weer ophielden:
„Waar deed u dat voor,
vader?” vroeg hij.

„Om de olifanten bang
te maken en ze weg te ja-
gen, kleine Kofi. Nu blij-
ven ze in het kreupelhout
tot wij voorbij zijn, want
ze willen niet dat wij hen
zien. Maar kijk, hier be-
ginnen de twee paden
waar Moeder over ge-
sproken heeft. 't Wordt
tijd, dat je terug gaat”.

Even voorbij de plek
waar zij stonden, verdeel-
de zich het pad. De eene
weg ging naar het dorp,
waar de vrienden van
Kofi's vader woonden. Hij
zei daarom Kofi goeden
dag en ging dien kant
op. Kofi keek hem na
tot hij uit 't gezicht ver-
dwenen was en hij wuif-
de wat hij kon, met zijn
handje. Toen ging hij heel
gehoorzaam met de groote
jongens weer mee terug.

Toen hij met zijn vader
wandelde, had Kofi het
niet erg ver gevonden.
Maar wat deden zijn zwar-

te beentjes pijn, voordat hij weer thuis was. Zoo gauw hij kon ging hij de hut binnen en zoo moe als hij was, liet hij zich neervallen op het matje naast zusje Efoe. Zusje lachte toen ze hem zag.

Moeder was bezig een mand te vlechten van gedroogde plantenvezels, die ze mooi rood had geverfd.

Kofi had er schik in, om naar moeder te liggen kijken. Wat werd die mand gauw groot. Hij vond zijn moeder erg knap.

„Waar is mijn zoon geweest en wat heeft hij gezien?” vroeg moeder.

„O”, zei Kofi, „als ik dat allemaal ging vertellen, zou ik een heele dag nodig hebben. En dan zou ik nog een heele nacht moeten opblijven, voordat mijn tong weer stil kon staan”.

„Zoo, zoo”, zei moeder lachend, „het verhaal kan dus niet verteld worden. Je oogen vallen al toe van de slaap. Zie eens hoe je beenen vol schrammen zijn. En wat zal je vermoeide voeten hebben. Ik zal Efoe meenemen naar het water. Dan kan je daar een bad nemen en al je moeheid wegspoelen. Kijk eens, wat ik voor je aan 't poffen ben, kleine hongerige Kofi?”

Kofi zat dadelijk overeind en keek begeerig naar de steenen boven het vuurtje in de stookplaats. „Aardnoten!” zei hij. „O, wat een feest! — Kom, Efoe!”

En Kofi pakte zijn zusje op en gaf haar aan moeder over. Toen trippelde hij met hen mee naar het water.

Wat hadden ze samen een pret en wat plasten ze rond, Kofi en Efoe.

Alle moeheid was verdwenen, toen Kofi na zijn bad van de heerlijke aardnoten had gesmuld.

KOFI'S MOEDER had iemand op bezoek. Zijn tante was gekomen uit de stad, die heel ver weg aan de zee lag en waar net zoo veel huizen staan, als er bloemen zijn aan een grooten mango-boom. Haar man, de oom van Kofi, was in de palaverhut aan het praten met de mannen van het dorp. Kofi zat maar stil naar zijn tante te kijken. Haar zwarte kroeshaar was heel anders opge-

maakt als dat van zijn moeder en zij had om haar hoofd een mooie bonte zakdoek vastgemaakt. Zij was ook heel anders gekleed. Kofi zag hoe zijn moeder met haar vingers de japon van haar zuster aanraakte en telkens weer O! O! zei. Zeker omdat zij de stof zoo mooi vond.

„Waar heb je dat goed vandaan?” vroeg Kofi's moeder. — Ze was druk bezig bananen uit de schil te doen voor het avondeten.

Tante zei: „Laat mij je wat mogen helpen, zuster, dan kan ik onder de hand met je praten”.

Kofi zat er naar te luisteren. Hij gluurde door zijn vingers naar tante, want hij was wel een beetje verlegen. Hij hoorde hoe zijn tante vertelde van de groote winkels, waar de blanke menschen allerlei mooie dingen aan de zwarte mannen en vrouwen verkochten. En van de groote stad waar oom en tante woonden, met huizen gemaakt van gebakken klei en gladgemaakt hout en waar de wegen zoo breed zijn, als in het dorp van Kofi de poel waarin hij zoo gaarne baadt. — En menschen dat daar waren! Wel zooveel als bijen die om een pot met honig gonzen.

Kofi's moeder keek haar zuster met groote oogen aan. „Je vertelt daar vreemde dingen. Is dat alles werkelijk waar?” zei ze.

„Ik zou nog wel heel andere dingen kunnen vertellen”, antwoordde tante, „die je nog veel vreemder zoudt vinden. Maar je oogen hebben de stad niet gezien. Hoe zouden dan je ooren kunnen gelooven wat ik vertel?”

Kofi kwam nu wat dichtër naar zijn tante toe. Hij kwam eventjes met zijn vinger aan haar mooie japon. Zij keek om, toen zij dat voelde.

„Wel Kofi”, zei ze, „zou je niet heel graag mee gaan naar de stad en naar de zee? Wat zou je daar veel vreemde dingen zien. Je zou dan misschien zelfs in een trein mogen rijden”.

„Wat zijn dat voor dingen, treinen?”

„Dat zijn dingen, die de blanke menschen gemaakt hebben en die op wielen kunnen vooruitgaan”, antwoordde tante. „Die worden niet door de mannen vooruitgetrokken, maar er zit vuur in, dat ze voortduwt”.

„Houd op”, zei Moeder, „vertel dat kind toch zulke sprookjes niet”.

„’t Is werkelijk waar, wat ik zeg”, antwoordde haar zuster lachend. De blanke menschen hebben die treinen in ons land gebracht”.

Daar begon kleine Efoe opeens te huilen. Ze had blijkbaar erge slaap. Moeder en tante gingen gauw naar haar toe om voor haar te zorgen. Kofi bleef stilletjes zitten. Hij dacht na over alles wat tante verteld had. Wat kon tante prachtig vertellen! Als ze terugkwam zou hij haar om nog meer verhaaltjes vragen. Hij bedacht een mooi naam voor tante. Hij zou haar de „verteltante” noemen.

Moeder had het avondeten heel vroeg klaar, want haar zuster was hongerig van de verre reis. Ze had het grootste deel van den dag op de rivier gevaren, die in de zee uitliep en die dwars door het groote bosch stroomde, waarin Kofi met zijn vader gewandeld had.

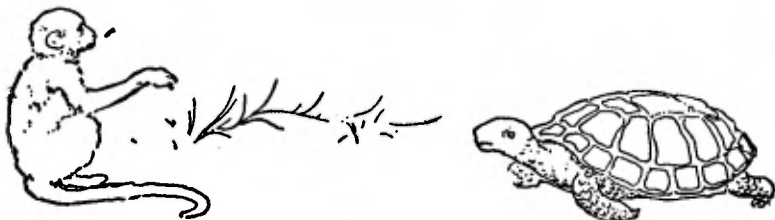
Ze hadden een vroolijken maaltijd, want de „verteltante” kende heel wat verhalen. Kofi vergat telkens te eten en het duurde heel lang eer hij zijn bananen had opgepeuzeld. Efoe lag op tante’s schoot en zoog op haar vingertjes en lachte en spartelde.

Toen moeder opstond om het avondeten klaar te maken voor vader en oom, die wel gauw thuis zouden komen, bleven Kofi en de „verteltante” met Efoe bij het vuur zitten. Kofi ging gauw wat takken halen, die in een hoek van de hut op een hoop lagen, want het vuur mocht niet uitgaan. Tante pookte het vuur eens goed op, zoodat er groote vlammen kwamen. Efoe vond het heel mooi. Zij kraaide tegen de vlammen en trappelde op tante’s schoot. Kofi kwam er heel dicht bij zitten.

„Toe tante, vertel u nog eens een verhaaltje”, vroeg hij met zijn vriendelijk stemmetje.

En de „vertel-tante” begon.

Lang, heel lang geleden konden de wilde en de tamme dieren spreken. In dien tijd was er eens een schildpad, die het vriendje was van een aap. De aap kon zijn handen heel vlug bewegen en kon daarmee in de boomen naar boven klimmen — zóó . . . —; en de schildpad kwam maar langzaam vooruit en kon alleen maar over den grond kruipen — zóó . . . ! — Net als de apen en schildpadden van nu.

„Kom mij toch eens opzoeken in mijn dorp, vriend schildpad”, zei de aap.

„O”, zei Kofi — „net als u vandaag bij ons bent gekomen”. — Tante knikte tegen Kofi.

„Ja”, antwoordde de schildpad, „dat is een goed woord”. — En op een goeden dag ging hij op reis.

De aap kookte allerlei heerlijke dingen voor zijn vriendje. Maar toen hij er mee klaar was, zette hij het eten op een hoog ding. Want hij wilde de schildpad voor den mal houden.

Toen de schildpad was aangekomen, zei de aap: „Kom maar met me mee, dan gaan we eten”.

De aap was met één zwaai boven en begon te smullen, terwijl hij riep: „Kom toch ook hier boven. Het

eten smaakt heerlijk!" — Onderwijl lachte hij in zijn vuistje.

De schildpad keek eens naar boven. Hij werd boos en zei: „Vriend aap, je hebt me heel leelijk behandeld!"

Langzaam, heel langzaam, wandelde de schildpad weer terug naar zijn eigen dorp. Hij kwam van verdriet in geen drie dagen uit zijn huis.

Toen zond hij een boodschap aan de aap en vroeg of zijn vriend nu eens bij hem wilde komen eten.

De aap kwam aan geloopt en zag allerlei lekker eten klaar staan. De schildpad zei: „Voor dat we gaan eten, moet je eerst je handen wasschen. Ik heb geen water in huis; maar je moet maar naar de rivier gaan".

Nu was echter al het gras bij de rivier verbrand en de weg naar het water lag vol roet. Toen de aap bij de rivier kwam, waren zijn handen pikzwart. Hij waschte ze flink af en kwam weer terug.

De schildpad keek de aap aan met een ernstig gezicht. „Kijk eens naar je handen, vriend!" zei ze. En met schrik zag de aap, dat zijn handen nog veel zwarter waren, dan toen hij naar de rivier liep.

„Zou je ze nog maar niet eens gaan wasschen?" vroeg de schildpad. „Zóó kunnen we niet gaan eten".

Toen begreep de aap, dat hij op zijn beurt voor den mal werd gehouden. Zoo lang als hij door het verbrande gras moest loopen, bleven zijn handen zwart. Hij ging dus maar liever hongerig naar zijn huis terug".

Kofi klapte in zijn handen toen het verhaal uit was. „Wat heeft tante nu mooi verteld! De aap zal wel nooit meer probeeren zijn vriendje voor den mal te houden! — Weet u nóg een verhaaltje?"

Tante schudde met haar hoofd. „Mijn stem is weg-

„Toe tante, vertel u nog eens een verhaaltje”, vroeg Kofi met zijn vriendelijk stemmetje. — En de „vertel-tante” begon..... Blz. 35

gestorven”, zei ze. — Tante bedoelde: Ik ben veel te moe om nog meer te vertellen. —

„Nu is het Efoe's beurt”.

„Die is nog veel te klein”, zei Kofi.

„Ja, maar Efoe is groot genoeg om spelletjes te doen. Kijk maar!”

Tante nam Efoe's handje en kwam toen met haar vinger op de rij af tegen Efoe's kleine vingertjes. Ze begon bij het pinkje en bewoog het zachtjes op en neer en toen zong ze:

Dit is „klein-maar-dapper”;
En dat zijn oudere broeder;
Dit is de lange midden-man;
En dat de eten-snoeper;
Dan komt nog de oude tante —
Daar heb ik ze! — Handje weg!

Efoe deed haar oogjes dicht van genoeg en trapelde rond met haar beentjes. Ze had de grootste pret.

Daar hoorden ze vaders stem. Hij en oom kwamen bukkende door de lage deuropening binnen. Vader pakte Kofi op, die op zijn schouder klom.

„Tante heeft zulke mooie verhaaltjes verteld”, zei Kofi.

„Zóó, en heeft kleine Efoe ook goed geluisterd?”

„Efoe heeft een speel-verhaaltje gehad, op haar vingertjes. En tante heeft aan mij een dierenverhaal verteld, van een aap en een schildpad”.

„Wil tante mij nõg een verhaaltje doen?” vroeg Kofi.
„En dan niet lang wachten, want als het maantje er is, lig ik al te slapen op mijn matje en dan zijn mijn ooren toe”.

De „vertel-tante” lachte tegen Kofi en zei: „Als je

vader en je oom gegeten hebben, zal ik een heel mooi verhaal aan je vertellen, dat echt gebeurd is”.

’t Was al haast donker toen tante begon *) :

„Er was eens een jongen, die een heele verre wandeling moest doen. Zijn moeder had wat eten voor hem ingepakt, dat hij geen honger zou behoeven te lijden”.

„Wat gaf zijn moeder aan hem mee?” vroeg Kofi.

„Vijf kleine broodkoeken, en twee vischjes”, zei de „vertel-tante”. — „Maar nu moet je eens goed hooren, wat er toen gebeurde. Toen die jongen een heel eind geloopt had, zag hij hoe een groote menigte menschen een man volgde die groote wonderen deed. Hij maakte allerlei zieke menschen gezond en genas blinden en kreupelen. Hij was een machtig Heer. Maar zijn gezicht was zóó vriendelijk, dat de jongen naar den grooten dokter toeliep en zoo dicht mogelijk bij hem bleef. Toen de menschen moe werden en ze in het gras gingen zitten en ze stil zaten te luisteren naar wat de groote Heer hun vertelde, zat de jongen heelemaal vooraan.

„Eindelijk werd het tijd dat de mannen en de vrouwen gingen eten. Want ze hadden grooten honger. Maar er was geen koren gemalen en er was ook geen vuur, zoodat de vrouwen geen foefoe konden maken. Daar groeiden ook geen bananen of andere vruchten, die de menschen konden eten.

„De groote dokter zag dat de menschen hongerig waren en hij vroeg aan de mannen, die altijd bij hem waren en die vlak bij hem zaten, of ze geen brood-

*) Het verhaal uit het Nieuwe-Testament dat hier volgt, is zóó verteld, als de menschen in West-Afrika het moeten hooren om het goed te kunnen begrijpen.

koeken hadden meegebracht. Maar niemand had iets bij zich. Toen dacht de jongen, die alles goed had kunnen hooren: ik zal het eten dat moeder voor mij heeft meegegeven aan den grooten dokter geven”.

„O”, zei Kofi, „dat was lief van dat jongetje!”

„De jongen ging naar de mannen toe die met den machtigen Heer gesproken hadden. Hier zijn mijn broodkoeken en mijn visschen”, zei hij. „Geef ze maar aan den grooten dokter, die zoo’n honger heeft”.

„En wat denk je dat er toen gebeurde Kofi? — Die groote Heer nam het van de mannen aan en lachte heel vriendelijk. Toen brak hij de broodkoeken en de visschen in stukjes en deelde alles aan de menschen uit. En daar was voor alle menschen genoeg. Toen had niemand meer honger en de jongen had een heel blij hart”.

„O”, zei Kofi, „ik wou dat ik die jongen was geweest. — Waar is die groote dokter nu? Kan ik niet naar hem toe?”

„Neen”, antwoordde de vertel-tante. De naam van den grooten Heer is: Jezus. Maar hij leeft nu niet meer in het land, waar hij tusschen de menschen van zijn stam woonde. Je kunt hem nu niet meer zien. Maar hij is toch heel dicht bij al de blanke en zwarte jongens en meisjes en hun vaders en moeders. Hij heeft hen lief en zorgt voor hen”.

„Is hij ook bij mij, als ik langs het geestenhuis loop?” vroeg Kofi. „Want dan ben ik altijd zoo bang”.

„Zeker Kofi. Hij zegt dan in je hartje: Wees maar niet bang; ik ben veel sterker dan de booze geesten”.

Dat vond Kofi heerlijk. Zijn gezichtje straalde. — „Toe tante, vertel nog een verhaal van hem!”

„Neen Kofi. Je oogen vallen dicht van de slaap”. —

De „vertel-tante” nam den kleinen man in haar sterke zwarte armen. — „Ga nu maar lekker slapen, dan vertel ik je later weer wat van den grooten Heer”.

Later in den avond kwamen de mannen en de groote jongens naar de palaver-hut om te luisteren, naar wat de oom van Kofi nog meer zou vertellen van de stad van de blanke mannen, waar hij vandaan kwam. Ook de vrouwen en de groote meisjes mochten mee. Ze maakten een groot vuur buiten, vóór de hut, en gingen er in een kring omheen zitten. Want 't was koel geworden in den nacht en ze wilden zich gaarne wat warmen. Dan konden ze beter hooren.

De maan scheen helder boven het dorp. In de hutten lagen al de kinderen heerlijk te slapen.

Ook Kofi en kleine Efoe.

VI

KOFI VERDWAALT

EENIGE DAGEN nadat de „vertel-tante” weer was weggegaan, werd Kofi op een morgen in een knorrige bui wakker. Zijn hoofd voelde zoo zwaar en zijn handen gloeiden alsof hij koorts had. Inplaats dat hij met Efoe ging spelen, terwijl moeder bezig was, liep hij naar buiten en ging hij in 't zonnetje zitten.

Amba kwam voorbij, op weg naar de rivier, en riep Kofi om met haar mee te gaan en water te scheppen in haar kalabas. Maar Kofi trok met een zuur gezicht zijn zwarte schoudertjes op en bleef rustig zitten.

Toen het eten klaar was en Kofi geroepen was om te komen eten, stak hij alleen een paar vingers in de pot, proefde eens en trok toen een leelijk gezicht.

„Wat smaakt dat naar”, riep hij; „’t is afschuwelijk!”

Moeder proefde ook eens. Ze schudde haar hoofd tegen Kofi en zei: „Er is geen woord van waar!” — Maar Kofi pruilde en was niet te bewegen om mee te eten.

Als Kofi in ons land had gewoond, zou zijn moeder tegen hem gezegd hebben: „Laat mij je tong maar eens zien!” Zij zou wel begrepen hebben dat Kofi ziek geworden was, omdat hij den vorigen avond teveel gegeten had van de heerlijke rijpe meloen, die moeder uit den tuin had geplukt. Maar niemand dacht aan de meloen en daarom begreep de moeder van Kofi niet, waarom hij zoo hangerig was.

Hij zat een poosje er naar te kijken, hoe Efoe werd aangekleed. Maar zelfs het kraaien en lachen van het kleine zusje kon Kofi niet vroolijk maken. Kleertjes waren er toen niet aan te trekken. Want zoo’n klein meisje kreeg alleen maar een kralenketting om haar halsje en om haar armpje. En dan deed moeder haar nog een paar amuletten aan, om te zorgen dat de booze geesten haar kleine kindje geen kwaad zouden doen. Want de moeder van Efoe wist nog niet goed, dat de Heere Jezus veel van de kinderen houdt en ze bewaart.

Toen moeder het koude water over haar gezichtje goot, vond Efoe dat niet erg prettig. Ze maakte allerlei grimassen en probeerde van moeders schoot af te springen. Maar moeder hield haar stevig vast en toen zij goed gewasschen was, werd ze bij het vuur gehouden om te drogen.

Efoe begon vroolijke geluidjes te maken, want ze wist wel, dat moeder haar nu met olie zou inwrijven. En dat vond ze altijd heerlijk. Het duurde niet lang of Efoe was heelemaal klaar en kon op haar matje gaan zitten spelen.

Kofi bleef nog een poosje naar zijn zusje kijken, maar toen stond hij op en ging hij weer naar buiten. Daar waren de kinderen bezig om „haasje-over” te spelen. Kofi liep tegen een van de jongens aan en ze rolden allebei over den grond. Kofi zei heel boos: „Je hebt het expres gedaan”. Maar al de kinderen riepen: „Niet waar Kofi, jij was de schuld! Jij liep in den weg!”

Kofi zette een nog boozer gezicht en zei tegen de jongens en de meisjes: „Ik wil lekker niet met jullie spelen. Ik ga weg”.

De kinderen lachten Kofi uit en een groote jongen

riep: „Kijk het haantje eens kraaien!” En toen begonnen ze allemaal om hem heen te dansen en te springen en riepen ze: „Kukeleku! Kukeleku!”

Arme kleine Kofi. Hij was veel te kwaad om te zien, dat de kinderen maar een grapje maakten en hij dacht er ook niet aan dat zijn moeder vlakbij was. Hij liep het dorp uit, zoo hard als zijn beenen maar loopen wilden. Hij wou al die nare jongens en meisjes niet meer zien.

Amba stond bij den ingang van haar hut. „Waar loop je zoo hard naar toe Kofi!” riep ze. Maar Kofi holde haar voorbij, alsof hij niets gehoord had. Hij wist van

geen ophouden en liep maar door, tot heelemaal in de dorpstuinen. Toen liet hij zich op den grond vallen. Daar lag hij te hijgen, met de tranen in zijn oogen.

Op eens hoorde hij stemmen. Er waren zeker vrouwen in de tuinen bezig. Misschien zouden ze hem vinden. Hij keek rond, waar hij zich kon verstoppen. Daar zag hij achter een bananenboschje een smal paadje. Vlug sprong hij tusschen de boomen door. Toen liep hij weer zoo hard als hij kon verder, langs het paadje. Niemand had hem gezien. — Waar het paadje op uit zou komen, wist Kofi niet. Hij was daar nog nooit geweest.

Toen hij een eind verder was, ging hij langzamer loopen. Hij huilde niet meer en hij werd ook wat vroolijker. Zijn hoofd voelde niet meer zoo naar; het harde loopen had hem goed gedaan. Hij kreeg flink honger en hij zou nu wel heel graag het lekkere eten gehad hebben, dat hij thuis had laten staan.

Hij vond een paar wilde aard-noten. Ze smaakten veel lekkerder als ze gepoft waren in het vuur. Maar nu was hij blij dat hij ze rauw kon opeten. Zóó'n honger had hij. Een heel eind van hem vandaan, zag hij een struik met heerlijke roode bessen. Hij watertandde er van, maar hij kon er niet bij. Dat was maar goed ook, want ze waren heel vergiftig. Maar dat wist Kofi niet.

Kofi gluurde tusschen de takken van de struiken langs den weg, of hij geen vruchten zag groeien, waar hij wèl bij kon. Hij duwde de bladeren op zij, om beter te kunnen kijken en zag toen opeens een slang op hem afkomen. De slang maakte een sissend geluid en stak zijn kop vooruit en schoot naar Kofi toe. Kofi holde weg wat hij loopen kon, tot hij geheel buiten adem was. — Gelukkig was de slang weer in het boschje teruggegaan.

Toen Kofi wat van den schrik bekomen was, wilde hij weer naar huis terug. Hij was nu weer een goed gehumeurd kereltje geworden. Alleen maar een beetje erg moe. Hij trippelde verder tot hij bij een plekje kwam waar allerlei mooie roode bloemen groeiden. „Ik zal er een paar voor Efoe plukken”, dacht hij. De steeltjes waren wel wat kort uitgevallen. Maar hij bond er een grashalm om heen, om ze goed vast te kunnen houden en er geen een te verliezen.

Toen dorst hij op eens niet verder. Er begon daar nòg een pad. Hoe moest hij nu loopen om weer thuis te komen? Toen Kofi zoo hard wegliep voor de slang, had hij niet gezien, dat hij al eerder een verkeerd pad was ingelooopen. En nu wist hij niet welke kant hij gaan zou. Op goed geluk liep hij maar het eene pad op. Hij stapte flink door, want hij verlangde erg naar moeder en naar Efoe. Hij had ook erge honger. Wat was dat pad toch lang.

Een heel eind verder lag een groote boom dwars over het pad. Hij lag daar al heel lang, want het paadje liep er om heen. Kofi had die boom nog nooit gezien. Hij begreep dat hij verdwaald was. Wat had hij er nu een spijt van, dat hij was weggelooopen.

Het was daar heel stil en erg somber op dat plekje. Er stonden zóó veel groote boomen, dat Kofi de vroolijke zon haast niet meer zien kon door de dichte bladeren. Het was heusch geen wonder, dat ons zes-jarig kereltje begon te huilen in dat donkere bosch. Hij ging op den grond zitten tegen den omgevallen boomstam en hield zijn armpje voor zijn oogen. Toen hij daar zoo stil zat te huilen, dacht hij opeens aan de „verteltante”.

Die had immers verteld van den grooten Heer, die

zooveel van de kinderen hield en die altijd bij hen was om hen te bewaren. Heel veel wist Kofi nog niet van den Heere Jezus. Maar dit had hij toch wel goed onthouden, dat hij niet bang behoefde te zijn, want dat de Heere Jezus voor hem zorgde.

En toen was hij ook niet bang meer. Al heel gauw zat hij in de schaduw rustig te slapen.

Een poosje later kwamen zes negers langs hetzelfde

boschpad. Ze droegen groote pakken op hun hoofden. Een blanke man, die een geweer in de handen had, liep voor hen uit. Toen ze bij den omgevallen boom gekomen waren, zagen ze kleine slapende Kofi daar zitten, met een bosje verwelkte bloemen in zijn handje.

„Arm klein kereltje”, zei de blanke man zachtjes. „Hij is zeker verdwaald”.

Toen nam hij Kofi in

zijn armen. Hij bewoog zich nauwelijks, maar nestelde zijn hoofdje dadelijk tegen den schouder van den blanken vreemdeling en sliep rustig door.

„Weet een van jullie ook waar dat kind vandaan is?” vroeg hij in de negertaal aan de dragers.

„Hij is niet uit ons dorp, massa”, zei er een. Kijk maar, zijn haar is heel anders geschoren als bij ons.

Hij zal wel wonen in dat dorp waar de groote mango-boom staat”.

„Ja, ja”, zeiden ook de anderen, „Njaro heeft gelijk!”

„Is dat dorp hier ver vandaan? Zouden we daar onze tent maar niet neerzetten en daar eten koken en er van nacht blijven?”

„Dat kan heel goed”, zei Njaro. „We zijn vlak bij dat dorp”.

Toen Kofi eindelijk wakker werd, was het al donker geworden. Hij was wel een beetje stijf van 't dragen en van 't zitten tegen den boomstam, maar hij was toch weer heelemaal gezond. Moeder was bezig in den etenspot te roeren om 't eten klaar te maken. „Wel Kofi”, zei ze, „vertel jij me nu eens hoe of je thuis gekomen bent. Wie heeft je naar huis gedragen?”

Maar Kofi zei: „Dat moet moeder maar vertellen!”

VII EEN BLANKE MAN IN HET DORP

WAT was Kofi heerlijk uitgerust toen hij den volgenden morgen wakker werd. Moeder moest hem telkens weer vertellen van den „witten” man, die Kofi in het bosch had gevonden en hem naar huis had gedragen. In een oogenblik was hij klaar met zijn ontbijt, want hij wilde zoo gauw mogelijk in de rivier gaan baden en dan naar den blanken man gaan kijken.

Toen Kofi met zijn moeder terugkwam van de rivier, kwam de vreemdeling juist aan wandelen. „Hallo”, riep hij. „Geef me eens een hand, kleine baas; hoe gaat het er vandaag mee?”

Kofi werd verlegen. Hij staarde den vreemden man

een beetje bang aan en greep zijn moeder vast. Was dat nu de blanke man, die hem gevonden had? Wat had hij een wonderlijk gezicht en waarom had hij zoo'n raar ding op zijn hoofd? Toch was Kofi niet lang verlegen. Hij vond dat de „witte” man zulke vriendelijke

oogen had en hij was toch wel erg blij, dat hij niet in het donkere bosch had moeten achter blijven. Moedig legde hij zijn zwarte vingertjes in de groote hand en hij lachte tegen den vreemden man die voor hem stond.

„Nu ben je een flinke jongen”, zei deze. „Maar wie is dat daar op moeders rug? Is dat je zusje? Hoe heet ze?”

Efoe was heelemaal niet bang, maar ze pakte de vinger beet met haar knuistje en probeerde er in te bijten

Biz. 50

„Dat is Efoe”, zei Kofi.

De blanke man tikte heel zachtjes met zijn vinger tegen het donkere zachte wangetje van Efoe. Ze was heelemaal niet bang, maar ze pakte de vingers met haar knuistje beet en probeerde erin te bijten.

„Ze is niet stout”, zei Kofi. „Maar ze krijgt tandjes. Ze heeft in mijn houten lepel ook al gebeten. Je kunt het heel goed zien”.

Omdat de dragers eens flink moesten uitrusten, bleef de blanke man den heelen dag in het dorp. Kofi liep hem overal na. Maar in de hut van het opperhoofd en in de palaver-hut, mocht het kleine kereltje niet binnen komen. Hij stond daar dan geduldig te wachten en ging weer mee als de vreemdeling weer naar buiten kwam.

„Hoe zou je het vinden, als ik je eens meenam op reis als mijn kleine dauwtrapper *)”.

„Ja”, zei Kofi, „ik ben nog wel klein, maar ik word heel groot. Als ik met u mee mag, dan zal ik zorgen dat uw kleeren niet nat worden in het gras”.

Maar de blanke man lachte eens en schudde zijn hoofd. „Nee, je moet eerst veel grooter zijn en nog een heeleboel leren. Dan mag je later mee, hoor!”

Wat had die vreemde man een mooie dingen om naar te kijken. Messen, die je open en toe kon doen. En dan nog van die blinkende dingen, waar je je eigen gezicht in zien kon. Dat was tooverij, vond Kofi.

Dien avond was het erg druk in de palaver-hut. Al

*) Een „dauwtrapper” is iemand die op reis 's morgens door het lange gras vooruit loopt. Hij schudt dan op die manier de dauwdruppels van het gras af. Dan worden de anderen bij het lopen niet zoo nat. In Afrika worden daar vaak jongens voor gehuurd.

de mannen van het dorp waren daar bij elkaar en de vrouwen zaten buiten in een kring om de hut. De blanke man zat te vertellen van het land, waar hij vandaan kwam en van alles wat je daar zien kon. En toen ging hij een mooi verhaal vertellen. Kofi zat met een groepje jongens ook te luisteren. Toen het verhaal uit was, zei hij tegen den blanken man: „Mijn „verteltante” heeft dat verhaal ook verteld. Ze zei dat de Heere Jezus, de groote Heer, altijd dicht bij ons is en er voor zorgt dat de booze geesten ons geen kwaad kunnen doen. De groote Heer heeft de „witte” man naar het bosch gestuurd om Kofi te halen”.

De vreemdeling stak zijn handen uit naar Kofi en zette hem boven op zijn knie. „Dat heb je goed begrepen, Kofi”, zei hij. „Luister maar goed, want ik ga nog meer mooie verhalen vertellen”.

Kofi zei geen woord meer, maar zat als een muisje zoo stil. Eén verhaal vond hij wel 't mooist. Dat was over den Heere Jezus, hoe hij in een helderen nacht, toen de sterren aan den hemel blonken, als een klein kindje op aarde kwam.

Toen Kofi thuis was gekomen, vertelde hij alles aan zijn moeder, die bezig was het avondeten klaar te maken. Zij vond het verhaal ook erg mooi; ze hoorde gaarne van den Heere Jezus vertellen.

Den volgenden ochtend al heel vroeg ging de blanke man weer weg uit het dorp. Hij beloofde aan het opperhoofd, dat als hij weer terug zou zijn van zijn reis in de stad bij de zee, hij dan zorgen zou dat er een zwarte leeraar in het dorp kwam wonen. Die zou dan de menschen nog meer kunnen vertellen van God en den Heere Jezus. En hij zou dan op school aan de kinderen heel veel goede dingen leeren.

Maar dan moest het opperhoofd ook beloven, dat er een hut gebouwd werd, waar de leeraar aan de menschen uit het Boek van de Christenen kon vertellen, en waar ze dan konden zingen en tot God bidden.

Het opperhoofd zeide, dat hij daar gaarne voor zou zorgen en dat de blanke man zoo gauw mogelijk een leeraar moest sturen.

Toen keerde de blanke man zich om. Hij wuifde nog

met zijn hand vaarwel en ging toen met de dragers, die de zware pakken weer op hun hoofd droegen, den weg op naar het bosch.

Daar hoorde hij opeens iemand buiten adem roepen: „Wacht even! Wacht even!”

Toen hij omkeek zag hij Kofi die aan kwam rennen. — „Wat is er”? zei de blanke man.

„Ik heb u . . . nog niet . . . bedankt . . . voor d i t hier!” zei Kofi hijgend. En hij stak het mooie zakmes omhoog, dat de „witte” man hem gegeven had. — „Ik

heb . . . ook wat moois . . . voor U!" — Hij haalde een houten fluit voor den dag, die zijn vader voor hem gemaakt had. Het was zijn grootste schat. — „Als er slangen naar u toe komen, moet u er maar op blazen. Dan gaan ze weer weg!"

De blanke man lachte heel vriendelijk en nam de fluit aan. „Dank je wel hoor Kofi", zei hij. „We blijven goede vrienden. Zal je flink mee helpen om het huis voor God te bouwen?"

„Ja zeker", antwoordde Kofi. „En als ik groot ben, dan ga ik met u op reis als dauwtrapper".

Kofi groette precies, zooals hij het de groote mannen in het dorp had zien doen.

En de blanke man riep: „Dag Kofi! Dag beste kerel!"

VIII

KOFI HELPT MEE

HOEWEL het een erg warme dag was, waren er geen kinderen aan het wasschen en plassen in de poel.

Ze waren allen gaan kijken hoe er in het dorp een hut werd gebouwd. Al de vaders en moeders waren er ook — zelfs de kleine kindertjes zaten er bij.

De mannen waren bezig gaten te graven om de palen overeind te zetten, op de vier hoeken en er tusschen in.

„Het wordt een groote hut", zei een van de jongens tegen Kofi. „Ja", zei Kofi, „het wordt de grootste en mooiste hut van het dorp, want het is de „Gods-hut!"

Sommige mannen waren naar het bosch geweest en hadden daar boomstammen omgehakt. Dat waren de palen voor de hut. De groote jongens kwamen er mee

aanslepen. Ze hadden sterke touwen aan de boomstammen vastgemaakt en trokken ze nu uit alle macht vooruit. Dat was een pret! Kofi wilde mee aan het touw trekken, maar de groote jongens wilden het niet hebben.

Hij ging toen een eindje verder op, waar de vrouwen bezig waren bladeren uit te zoeken voor het dak van de hut, of om een soort van touw te maken van ranken van de wilde wingerd, die in het bosch groeide.

De moeder van Kofi was ook druk bezig. „Moeder”, zei hij, „ik wil zoo graag mee helpen! Mag ik?”

Kofi's moeder keek op van haar werk en zei: „Ga

maar gauw naar Efoe. Zusje is heelemaal alleen, want Amba die op haar paste, is bladeren gaan zoeken”.

Kofi bleef staan. „Ja maar moeder”, zei hij, „ik zou zoo graag echt meehelpen bij het bouwen van de „Gods-hut”. Ik heb het aan de „witte” man beloofd!”

Zijn moeder lachte tegen hem. „Maak je maar niet bezorgd”, zei ze. „Je moogt strakjes meehelpen. Loop maar als de wind zoo vlug naar kleine Efoe. Ik kom zoo meteen, als ik klaar ben met het uitzoeken van de bladeren”.

Kofi keerde zich om en liep zoo hard als hij kon over den stoffigen weg naar huis. Hij hoopte maar, dat zijn moeder heel gauw komen zou. Misschien zou hij Efoe wel kunnen dragen, als hij erg zijn best deed. Dan zou

hij haar naar moeder brengen en dan kon hij mee gaan helpen bij het bouwen.

Toen Kofi in de hut kwam, gaf hij een schreeuw en liep hij zoo gauw als hij kon naar kleine Efoe. Wat was er gebeurd. Zusje was wakker geworden en had

geprobeerd de hut uit te kruipen, toen ze niemand zag waar ze mee kon spelen!

Toen Kofi binnen kwam, was het kleine ding juist bezig met haar mollige handje te grijpen naar een stuk hout, dat uit het vuur stak.

Zij lachte tegen de vlammen, want zij wist niet dat die haar pijn konden doen en trok het brandende stuk hout naar zich toe.

Kofi bukte zich snel voorover en tilde Efoe op. Maar toen viel het stuk hout op zijn eigen arm en hij brandde zich leelijk. Kofi was een flinke jongen. Hij hield de pijn dapper uit en droeg zijn zusje naar buiten, waar ze veilig was.

Toen Moeder thuis kwam, zat Efoe lief te spelen met de roode zaadjes, die Kofi voor haar aan elkaar had geregen. Maar de arme jongen zelf, zat stil binnen tegen den wand van de hut, met een treurig gezicht. Moeder wikkelde een lap om zijn arm; maar zij had geen zalf om op de wond te smeren en de pijn te verzachten. Het was zoo'n teleurstelling voor Kofi, dat hij nu niet kon mee helpen bouwen. Hij lag op zijn matje in een hoek van de hut en verdroeg de pijn zoo goed als hij kon. Soms kwamen de waterlanders wel eens. En dat was best te begrijpen. Efoe kroop dan naar hem toe en streelde met haar handje over zijn wangen.

Den volgenden morgen was het nog niets beter en iederen dag had Kofi veel pijn.

Op een middag hoorde Kofi buiten zingen en lachen. Hij vroeg aan Amba, die eens naar hem kwam kijken, waarom de menschen zoo blij waren.

„De groote hut is klaar”, zeide Amba, „en het is zoo'n mooie geworden. Ik heb nog nooit zoo'n prachtig huis gezien. Ik heb de vrouwen geholpen om het dak te maken van de bladeren, die we hebben uitgezocht, en de mannen hebben de muren gemaakt van fijne klei en de jongens hebben de vloer vastgestampt met hun voeten”.

Kofi keek haar aan. „Iedereen heeft mogen mee helpen en ik niet”, snikte hij. „De blanke man had gezegd „zal je mee helpen, Kofi”, en ik had het hem beloofd! En nu is alles klaar en ik heb niet mee kunnen doen”.

Kofi liet zich luid huilend voorover op den grond vallen.

Amba kreeg tranen in haar oogen. „Wees maar niet zoo bedroefd, Kofi”, zei ze. „De blanke man zou het ook erg jammer vinden, als hij hier was. Kom maar overeind, kleine baas, en zie eens wat ik voor je heb meegebracht. De eerste rijpe aardnoten. Ik ben ze voor jou uit den tuin wezen halen”.

Kofi ging overeind zitten. Hij huilde niet meer, maar zijn lichaampje schokte nog een beetje na van het snikken. Hij probeerde de noten op te eten. Maar zijn arm deed zoo'n pijn, dat hij er geen trek in had. Maar Amba wist raad. Ze stopte de noten tusschen de bladeren van het lage dak, zóó, dat Kofi er goed bij kon en zei: „Als je geen pijn meer hebt, moet je ze maar heerlijk opeten, hoor!”

Den volgenden morgen was het heele dorp al vroeg op de been. De leeraar was gekomen die door den blanken man beloofd was. Iedereen ging naar hem toe om hem te begroeten. Zelfs de kleintjes waren er bij. Want die schommelden in een doek op den rug van de moeders. Alleen Kofi was thuis moeten blijven. Maar hij deed toch mee, want hij stond in de deuropening van de hut juichend te zwaaien met een palmblad.

De leeraar was een zwarte man; een neger zooals zij allemaal waren. Iedereen was blij hem te zien. Ze wezen hem de nieuwe hut. „Wij hebben de „Gods-hut” al gebouwd”, zeiden ze. „Nu gaan we een hut bouwen, waar onze leeraar wonen kan”.

De moeder van Kofi liep naar huis, om de nieuwe mat te halen, die ze gevlochten had. „Is die voor den leeraar?” vroeg Kofi. — Moeder knikte

met het hoofd. „Zou je hem graag willen zien?”

„O ja”, riep Kofi. „Denkt u dat hij hierheen zal komen?”

„Ik zal het hem vragen”, antwoordde moeder.

De vrouwen waren druk bezig om de palaver-hut in orde te maken. Want het opperhoofd had gezegd dat de leeraar daar zolang wonen mocht. Ze legden maten in de hut en zetten er zit-bankjes in en brachten hout om te branden.

Toen alles klaar was, vroeg Kofi's moeder of de leeraar mee wilde gaan naar haar jongen.

Kofi keek lachend naar het vriendelijke gezicht van den leeraar. „Wat scheelt er aan”, vroeg hij? „De blanke man heeft mij van je verteld. Hij zei dat je als je groot bent met hem op reis wil gaan als dauwtrapper”.

Kofi liet hem zijn arm zien. „Dat is het, waarom ik niet naar u toe kon gaan”. — „Hoe is dat gekomen?” vroeg de leeraar. En hij schudde zijn hoofd, toen hij de lap zag die om Kofi's arm was vastgemaakt. — „Wel”, zei Kofi's moeder, „Kofi is een flinke jongen geweest. Hij heeft zijn zusje Efoe gered, toen ze bijna in het vuur was gevallen”.

De wond op Kofi's arm werd heel gauw beter, nadat de leeraar er een koel, schoon verband om had gedaan en Kofi zijn arm in een doek droeg.

Een paar dagen later liep Kofi al overal rond. Hij keek er naar, hoe de mannen bezig waren een hut te bouwen voor den leeraar. En toen ze de leemen vloer met hun voeten gingen aanstampen, kon hij flink meehelpen.

Toen zijn huis klaar was, riep de leeraar het heele dorp tezamen in de palaver-hut en vertelde hij hun dat

hij nu school zou gaan houden en dat zij de kinderen maar moesten sturen.

Al heel gauw zaten daar wat jongens en meisjes op den vloer in de nieuwe hut, waar de leeraar nu woonde. Hij begon met hun, in hun eigen taal, de woorden voor te zeggen van een mooi lied over Jezus, dat hij hun wilde leeren. Dan konden ze het later leeren zingen.

Kofi was daar nog te klein voor. Hij stond bij de deur te kijken, hoe ijverig de kinderen bezig waren. Toen hij hoorde dat de leeraar ging vertellen, kwam hij gauw naar binnen om beter te kunnen luisteren. Hij hoorde toen een prachtig verhaal van den grooten Kinder-vriend.

Toen de kinderen weer naar huis waren gegaan, stapte Kofi naar den leeraar toe. Hij ging dicht bij zijn knie staan en keek hem aan.

„Denkt u dat de blanke man het naar zal vinden, dat ik niet mee geholpen heb aan de „Gods-hut“? vroeg hij.

De leeraar zag Kofi vriendelijk lachend aan en hij zei: „Geloof je niet, dat hij het veel prettiger vindt dat je Efoe gered hebt, dan dat je mee had helpen bouwen?“

Kofi schoof zijn eene voet op en neer over den leemen vloer. Hij dacht na. Toen zei hij op eens: „Zou de Heere Jezus ook niet heel blij zijn, dat Efoe zich niet aan het vuur gebrand heeft?“

De leeraar knikte van ja.

Toen danste Kofi vroolijk naar buiten. Onverwachts stak hij zijn hoofd weer om den hoeken riep: „Leeraar! Efoe heeft een nieuw tandje gekregen. — 't Is heusch waar!“

EEN AARDIG GESCHENK AAN DE KINDEREN

aan wie dit boekje verteld is of die het zelf gelezen hebben, is:

AN AFRICAN PICTURE GAME

dat bij de Uitgeefster van „Kofi en Efoe” verkrijgbaar is en dat geheel daarbij aansluit.

In een groote envelop bevindt zich een fraaie plaat 21×26 c.M. in driekleurendruk, voorstellende:

EEN KIJKJE IN HET DORP VAN KOFI EN EFOE

Op den achtergrond zijn enkele palmen, pisangs met vruchtrossen en allerlei kleurige bloemen afgebeeld. Vóór een der hutten staat Kofi's vader. Op den voorgrond is een vuurtje van takken en stukken hout.

Los bijgevoegd is een blad bedrukt met allerlei voorstellingen uit het verhaal van „Kofi en Efoe”, flink groot van stuk en mooi gekleurd.

Men vindt er: Kofi's moeder, de „Vertel-tante”, Kofi, Efoe, een vriendje van Kofi, een hond, een mand met vruchten en een aardden pot, alle van onderen voorzien van een uit-stekend gedeelte dat genummerd is (van 1 tot 8). Op de groote plaat staan diezelfde cijfers op den voorgrond tusschen lijntjes van dezen vorm:

De figuren van de bij-plaat moeten zorgvuldig worden uitgeknipt. Wanneer men nu met een scherp mesje langs een liniaal de -vormige lijntjes heeft opengesneden, schuift men, volgens de aanwijzing van de nummers de uit-stekende onderstukken van de uitgeknipte figuren in de gleuven van de groote plaat. De figuren komen dan op de plaat te liggen en geven een aardig tooneeltje op den voorgrond. De pot komt op het vuur; de hongerige hond zit erbij te kijken of er iets van zijn gading is, enz.

Wanneer men bovenstaande aanwijzing volgt, behoeft het volstrekt geen bezwaar te zijn, dat de envelop geheel met **ENGELSCHEN** tekst is bedrukt.

Het opensnijden der lijntjes en het uitknippen der figuren is een werkje voor de grootere kinderen. Het inschuiven van de figuren in de groote plaat kunnen ook de kleintjes gemakkelijk doen. Ze zullen het niet alleen een prettig werkje vinden, maar ze zullen er ook veel van leeren. Ze zien een stukje leven in een Afrikaansch dorp aanschouwelijk vóór zich in Oostersche zon en kleur en ze zullen de geschiedenis van „Kofi en Efoe” nog veel beter begrijpen en in zich opnemen. — Ze hebben dan tevens ook nog een alleraardigste plaat om in hun kamertje op te hangen.

DE PRIJS VAN EEN COMPLETE MAP IS FRANCO PER POST 80 CENT